

Et utdrag fra

«Fra himmelen regnet det gull»

Utarbeidet av Perleporten Teatergruppe
Basert på et manuskript skrevet av
Birgit Christensen, Karl Hoff og Nils Ole Oftebro
Urpremiere; Oslo Konserthus Lille Sal
22. november 1979

Scene 9:

Darwill: *(Står ved kjellerdøren og lytter. Hans kone sitter på gulvet. Hun snur seg plutselig og ser på døren.)* Tyst Kiss. Tyst. *(Han legger seg mot døren og lytter.)*
De er ikke reist. De snoker i mine saker. De går gjennom mine papirer.
(Ser på Kiss.) Dette er et komplott. Vi har med politiske motstandere å gjøre. De vil stoppe meg.

Kiss: Hvem da?

Darwill: De der oppe. Bror og Anna, der oppe. Akkurat som de der nede i Brasil.

Kiss: Bror og Anna er ikke sosialister de, Darwill.

Darwill: *(Han tar et hardt tak rundt henne.)* Jo, det er de. De er bitt av basillen.
Uten at jeg har vært klar over det har de konspirert bak min rygg.

Kiss: Anna og Bror?

Darwill: Ja, de røde. De er over alt. Kommuniste, sosialiste, anarkiste.
De vil krig, og krig skal de få.

Kiss: Du er jo redd dem. Hvorfor er du det?

Darwill: *(Skyver henne vekk.)* Det finnes dokumenter som er kompromitterende.
Det vil det alltid være, i enhver bedrift. Det er mye som ikke uten videre
kan komme ut til offentligheten.

Kiss: Så søt du er når du er redd.

Darwill: Og hold kjeft! - Kjære Gud, himmelske fader, la dem ikke dra mitt navn
ned i sølen. I hele mitt liv har jeg kjempet for å bringe velstand til dette
landet. Jeg fortjener ikke dette. Stans dem Gud, eller jeg gjør det selv.
Jeg krever at orden gjenoprettes. Jeg forlanger min plass tilbake.

Kiss: *(Reiser seg.)* Du skulle vært prest, du. Du snakker og snakker og snakker.
Det er bare deg og ditt. Deg og ditt. Du tror du bare kan gjøre som du vil.

Darwill: Hele mitt liv har jeg kjempet min vilje igjennom. Hele dette samfunnet er
skapt av meg. Av min vilje og min innsikt.

Kiss. Har du skapt alt alene du da, Darwill?

Darwill: De andre! De er da bare verktøy. Verktøy jeg må benytte.

Kiss: Det er slik du ser på oss andre, altså? Som verktøy?

Darwill. Er de annet da, Kiss? De kan arbeide og klage, men skape det kan de ikke. Noen arbeidere kan lett erstattes, men jeg - blir jeg borte - herregud, dette er forferdelig. Jeg har avtaler som venter. Jeg må ut herfra.
(Han går til døren og begynner å slå på den.)

Kiss: Ja! Store gull-maker - få oss ut herfra. Få se Darwill, store, vidunderlige Darwill! Få oss ut.

Darwill: Hold opp Kiss.

Kiss: Hvordan føles det å være hjelpeløs? Jeg synes du svetter. Er du redd?

Darwill: Nu holder du munn, ellers så ... *(Løfter hånden til slag.)*

Kiss: Ja, slå. Gjør det. Få blod på de hvite direktørhendene dine. Det vil ta seg godt ut når de finner oss. Hvis de finner oss da, Darwill. - Kanskje de bare lar oss sulte ihjel her nede?

Darwill. Ikke spøk. Hvorfor i herrens navn skulle de gjøre noe sånt?

Kiss: Hvorfor ikke? Millioner sulter ihjel rundt omkring i verden. Du har da aldri tatt noe notis av det.

Darwill: De tør ikke. Straffen! De vil bli straffet!

Kiss: Blir vi straffet da, Darwill? - De som har makten blir aldri straffet.

Darwill: Herregud jeg vil ut herfra. Jeg gjør hva som helst for å komme ut!

Kiss: Gjør du det? Gjør du virkelig det?

Darwill. Ja.

Kiss: Tenk om det fantes en ekstra nøkkel her i kjelleren.

Darwill: Hva! - Hvor er den Kiss?

Kiss: Se, det vet du ikke. Store, store direktøren min. men fruene på Borg hun vet hvor alle nøklene er gjemt.

Darwill: Hvor Kiss? - Si hvor den er ellers så ... *(Løfter hånden til slag.)*

Kiss: Ja slå. Slå om du tør - og du skal aldri komme opp herfra.

Darwill: Jeg kan finne den selv. Jeg skal finne den om jeg så skal rive ned.
(Begynner å lete. Hun står og betrakter ham.)

Kiss: Du kan ikke finne den. Den er ikke av metall, ser du. Ikke av stål. Ikke av

gull. Nøkkelen er av *ord*. Én setning, vennen min.

Darwill: Hva? Er du blitt gal! Ja, si setningen da. Si den, for faen.

Kiss: Be pent, vennen min. Ydmyk deg for meg, én eneste gang. Legg deg på kne og si «Jeg er blind. Kjære Kiss. Åpne øynene mine. Gi meg nøkkelen». (Han kneler foran henne.)

Darwill: Åpne øynene mine, gi meg nøkkelen.

Kiss: Du glemte «Jeg er blind» og «Kjære Kiss».

Darwill: Kjære Kiss. Jeg er blind.

Kiss: Ja, du er det. Jeg har levet alene alle disse årene. Jeg har prøvd å nå deg, bli kjent med deg, men du så meg aldri. Jeg var bare en gjenstand for deg - «et verktøy». Dette er første gang du har bedt meg om noe. Bedt meg fra dypet av din sjel. Dette er første gang du har trengt meg.

Darwill: Nøkkelen Kiss!

Kiss: Jeg stjal skrinet.

Darwill: Hva?

Kiss: JEG STJAL SKRINET. - Mine penger som du ville nekte meg å gi bort til barna, og til Bror og Anna. Penger du bare ville bruke for å få mer penger. Da kunne de like gjerne brenne i helvete. Jeg har kastet skrinet i Borgfossen.

Darwill: Så du har kastet skrinet i Borgfossen. Hva ville du oppnå med det? (Hun setter seg på kne foran ham.)

Kiss: Har du ennu ikke forstått. Jeg ville se deg blø, Darwill. Se deg forvirret. Se deg være menneske, for en gangs skyld.

Darwill: (Ler hysterisk, reiser seg.) Men dette er jo latterlig. Dette er latterlig, Kiss. Noe så komisk. Nu løper de rundt der oppe og leter fortvilet etter skrinet. De vil jo bare renvaske seg, stakkars små. Gratulerer Fru Forlunge. Du har utført en bragd. Du har holdt oss for narr. Det er beundringsverdig, Kiss. Jeg ante ikke at du eide slike dimensjoner. Også i fossen da! Det er jo genialt. - Når du først skulle foreta deg noe, hvorfor kunne du ikke gjøre noe konstruktivt?

Kiss: (Reiser seg.) Det har jeg forsøkt. Men du så det aldri.

Darwill: Hvis du tenker deg om, Kiss, så har du aldri før gitt uttrykk for avsky, for det gull som jeg har kastet inn i ditt liv.

Kiss: Jeg har ikke mer å si. Jeg har sagt alt.

Darwill: Da var dette altså kun et fikst påfunn fra din side. Meget pinlig, men ... Ja, da får vi bare tilkalle Anna og Bror, og få dette overstått. (Går mot døren.) Også i Borgfossen da, herregud. (Banker på døren, roper.) Anna og Bror!

Kiss: Det du har å tilby er iskaldt. (Lys ned; mørkt.)

Fra stykkets sluttscene:

(En sortkledd kvinne kommer inn. Hun skjuler mynter i en knyttet høyrehånd.)

MARIA

Nino Destratos, medlem av cellulosearbeidernes fagforening, skutt av fascister – jeg, hans enke, har dette å si. Her har De pengene Deres tilbake Herr Generaldirektør. Vi vil ikke ha dem. Vi har ikke bruk for flere som Dem i vårt land, Herr Forlunge. Vi har ikke bedt Dem komme. Det er våre undertrykkere som har åpnet landet vårt for Dem. Kall det ikke fremgang og kall det ikke hjelp når dere utarmer jorden vår, når dere suger kraften ut av oss og når dere godtar at folk blir fengslet, torturert og drept. Vi betakker oss Herr Generaldirektør. Her har De pengene Deres tilbake. Det er alt jeg har å si. Og jeg vil ikke ha noe svar. *(Hun kaster myntene på gulvet mot Darwill. Går ut.)*

DARWILL

Når vi nu tenker fremover skal vi huske på at det ennå er mange upløydde marker på verdenskartet. *(Kiss drikker, lar glasset synke ned i fanget, hodet faller, mens Darwill snakker, sakte ned mot bordflaten.)* Såfremt politiske forhold ikke nekter oss å opprettholde de fremtidsutsikter vi har lagt grunnlaget for i de ikke-industrialiserte land, ser jeg optimistisk på Borgfossens og landets fremtid. *(Han hever glasset.)* La oss nu ta for oss av bordets gleder. La oss more oss! *(Mørkt – slutt.)*

– BRASIL 2006, i Amazon, Manaus:

Regnskogen er forsvunnet, trærne er hugget ned og solgt.
Fattigfolk fordeler jord seg i mellom, for å bygge seg hus.